

HET ENIGE ECHTE FOTOGEVOEL?

FOTOMAN 617

EEN MIDDENFORMAAT 6X17CM PANORAMACAMERA SPREEKT TOT DE VERBEELDING, WANT DIE GEEFT WAANZINNIGE NEGATIEVEN EN DIA'S.

ER ZIJN VEEL TYPEN GEMAAKT, MAAR TEGENWOORDIG WORDT DE SPOELING WAT DUNNER. WIJ KREGEN EEN FOTOMAN 617 MET SINARON 90MM TE LEEN VAN FOTO ABRO IN ZAANDAM EN HADDEN WEER 'HET GEVOEL VAN VROEGER'.

① De Fotoman oogt vrij basic, en is dat ook

Een middenformaat panoramacamera, wie weet daar nog wat van? Tegenwoordig denken we als het gaat om panorama vooral aan het stitchen van digitale beelden, maar toch zijn er nog diverse merken die middenformaat panoramacamera's maken: Linhof bouwt de Technorama 617S II, Horseman de SW617, en Fotoman de 617 en 624! Fotoman? Ja, Fotoman... wij hadden er ook nog nooit van gehoord totdat we ons eens gingen verdiepen in de materie die panorama heet.

FOTOMAN

Fotoman Camera Limited is een Chinees / Amerikaans / Canadese joint venture, met een fabriek in China. Het bedrijf is in 1993(!) opgericht en produceert voornamelijk middenformaat rolfilmcamera's en grootformaat vlakfilmcamera's en alle bijbehorende accessoires. Fotoman camera's zijn het idee

van de Chinese fotograaf Li "Charlie" Chun, die zich vooral met commercieel werk en landschapsfotografie bezig houdt. Zoals wel vaker het geval is in de fotowereld, heeft Chun zijn droom gerealiseerd en een eigen cameramerk opgebouwd dat er op gericht is om het maximale uit film te halen met behulp van de beste foto-apparatuur tegen een betaalbare prijs. De van hoogwaardig aluminium vervaardigde camera's zijn dan ook zeer concurrerend geprijsd en behalve zeer degelijk ook nog eens min of meer ergonomisch gevormd. Ze hebben alles aan boord wat je normaal gesproken ook kunt vinden op camera's die tweemaal zo duur zijn. Het huidige leveringsprogramma omvat de Fotoman 612 (6x12 cm), 617 (6x17cm) en 624 (6x22,4cm) panoramacamera, de Fotoman 410PS (4x10 inch!!) panoramacamera en de Fotoman 45PS (4x5 inch) en 810PS (8x10 inch) grootformaat modellen.

Foto 1:
Een opname vanaf statief, met 1/125 sec. en diafragma f/32. De scherpstelling was ingesteld op oneindig en alles is scherp.

Foto 1A:
Dezelfde opname, met dezelfde instellingen, maar dan uit de hand en daardoor ietsiepietsie bewogen. Normaal is 1/125 sec. voldoende om een scherpe foto te krijgen met een groothoek, maar bij de Fotoman zit je er dan toch echt net naast!

Foto 2:
Een opname vanaf statief, met 1/250 sec. en diafragma f/22. De scherpstelling was ingesteld op hyperfocaal. Alles is scherp van vlak voor de lens tot oneindig.

PRAKTIJK

Als je met een Fotoman op stap gaat, ga je voor je gevoel een heel eind terug in de tijd, aangezien letterlijk alles aan de camera met de hand moet worden ingesteld. Vergeet je een handeling, dan heb je geen foto, een verkeerd belichte foto of zelfs een dubbelopname. Ook kan je zonder statief eigenlijk niet goed uit de voeten met deze joekel van een camera. Door de beide handvaten is hij goed in de hand te houden, maar hou de boel maar eens waterpas en stil! De procedure begint met het inleggen van de rolfilm, een doodgewone 120-spoel. Je trekt die film bij het inleggen meteen al uit tot aan de waarschuwingsspijlen, dus wees heel secuur dat je geen strooilicht veroorzaakt door net even te ruim in te leggen! Vervolgens doe je de achterwand dicht en schuif je het klassieke rode kijkglasje open om door te spoelen naar beeld nummer 3. Dan ligt er

namelijk pas achter het volledige opnameformaat een lap film. Niks geen automatische beeldentellers of transporthendel: gewoon een draaiknop en goed kijken! Om een foto te kunnen maken dien je nu de camera op statief te zetten, en door de opsteekzoeker je compositie te bepalen. Die zoeker is van een handig waterpasje voorzien om de boel exact haaks te krijgen. Vervolgens ga je het licht en de afstand meten (of je schat de afstand, oneindig is tenslotte oneindig). De sluitertijd / diafragma combinatie stel je in op de sluitertijd en de diafragmaopening, en de gevonden afstand op de scherpstelmodule, die in ons geval voor de op de camera aanwezige 90mm groothoek bedoeld was. Die module loopt uiterst soepel en heeft een scherptediepteschaal, waardoor je optimaal met je scherptediepte kunt spelen. Geen overbodige luxe, want een middenformaat camera van dit niveau heeft aanzienlijk

④

⑤

⑥

minder scherptediepte dan een digitale compact met panoramafunctie! Is alles ingesteld, dan span je de sluiters, controleer je nog eens of je echt alles goed hebt gedaan en druk je de ontspanknop in. De sluiters ontspant dan met een zachte klik en de foto is gemaakt. Vervolgens spoel je de film door naar beeld nummer 6 en begint het hele verhaal weer van voor af aan. Zeer basic, maar wel met een kwaliteitsgevoel, want alle onderdelen van de Fotoman lopen zijdezacht en voelen betrouwbaar aan.

RUSTGEVEND

De manier van werken met de Fotoman is heel rustgevend omdat je alles met overleg moet doen. Haastwerk geeft fouten, zo merkten we, want even een plaatje uit de hand is goed mogelijk als het gaat om handligging en gewicht van de camera, maar geeft bijna zeker weten bewegingsonscherpte. Je zult dus moeten werken vanaf statief voor het beste resultaat, en dat betekent automatisch dat je de tijd moet nemen voor je fotowerk. Nadat je een film hebt volgeschoten met maar liefst 4 panorama's, wikkel je de plakstrook even om het rolletje en lever je het in bij de fotovakzaak. Afhankelijk van de leveringssnelheid van de betreffende winkel krijg je dan binnen meer of minder afzienbare tijd vier lappen van negatieven of dia's terug. Dia's zijn goed te beoordelen, negatieven kun je beter eerst nog even contacten voor een goede beoordeling. Het blijft heel speciaal om op je lichtbak van die enorme platen te zien liggen! Daarbij komt nog dat de kwaliteit van dergelijke negatieven en dia's mo-

menteel die van een niet-gestitched digitaal panorama beslist overtreft als het gaat om scherpte en beeldweergave. Althans, als we uitgaan van een budget van 2850 euro, zijnde de prijs van een complete Fotoman inclusief een Sinaron 90mm f/6.8 W MC objectief bij Foto Abro. Een professionele digitale camera die dezelfde kwaliteit levert is toch echt duurder.

CONCLUSIE

Als je een echte panoramacamera wilt kopen is de Fotoman beslist een aantrekkelijk alternatief voor een tweedehands Fuji GX617, een Horseman of een Linhof Technorama 617S. het ding is degelijk, werkt prettig en levert perfecte beelden. Uiteraard is de beeldkwaliteit sterk afhankelijk van het objectief, maar dat geldt voor Linhof en Horseman ook. Een dergelijke panoramacamera is natuurlijk een specialistisch ding, maar er is beslist nog markt voor en in die markt slaat de Fotoman 617 beslist geen gek figuur.

Meer info over Fotoman vind je op www.fotomancamera.com

Onze hartelijke dank aan Abro in Zaandam (www.fotoabro.nl) voor het ter beschikking stellen van de Fotoman 617.

MM

④

De ontspanknop is feitelijk niets meer dan een ingeschroefde draadontspanner. Hij kan zowel links als rechts op de camera aangebracht worden.

⑤

Het filmmumentenvenster achterop. Eigenlijk is hier sinds de uitvinding van de rolfilm bijna niets veranderd.

⑥

De Fotoman scherpstelmodule werkt supersoepel en leverbaar voor de volgende brandpuntsafstanden: 38-47-58-65-75-80-90-105-110-120-135-150-180-210mm. Bruikbare sluiters met de Fotoman module zijn de Copal #0 en #1, de Compur #00, #0 en #1 en de Prontor #0 en #1. Qua objectieven is de lijst enorm.

⑦

Van links naar rechts: de knop voor het filmtransport, het accessoireschoentje voor de losse waterpas, de zoeker, het accessoireschoentje voor de meetzoeker en de hulpknop voor het inleggen van de film met daarvoor de ontspanknop.